

Telers leggen traditie, creativiteit en maatwerk in Wâldbeantsjes

SERIE
Streekproducten

De familie Kunnen teelt al jaren Friese woudbonen. Vorig jaar werden de Wâldbeantsjes beloond met het keurmerk van streekmerk Wâldpyk. Vandaag staan ze centraal in het slot van een zomerserie over streekproducten. 'De Wâldbeantsjes zijn populair.'

Gauke, Ate en Rienk Kunnen uit Ureterp willen dat het telen van Friese woudbonen als hobby en qua arbeid behapbaar blijft. Foto Theo Brummelaar

DOOR THEO BRUMMELAAR

In de Friese Wouden teelt de familie Kunnen uit Ureterp al generaties lang Friese Wâldbeantsjes. Een typisch product voor die regio: een relatief grote, gele woudboon met een paarse rand rond het hartje van de boon. "De boon is vrij stevig en lost niet zomaar op. Hij is hier erg populair, ook vanwege de kenmerkende smaak", vertelt Gauke Kunnen (22), die het product samen met zijn vader Ate (50) en broer Rienk (20) teelt.

Voor de familie Kunnen zijn de Wâldbeantsjes altijd een mooie hobby geweest. Voorheen naast een melkveebedrijf, nu is er helemaal geen agrarische tak meer naast. "We telen al jarenlang voor ongeveer 0,5 hectare aan woudbonen. Het gaat ons niet om veel hectares. Dit is een mooie familie traditie die we graag in stand willen houden."

Van die halve hectare komt in een gemiddeld goed jaar 1.000 kilo woudbonen af. Maar dan moet alles meezitten. Vervolgens verkoopt Kunnen de bonen voor 5 euro per kilo. Dat lijkt niet veel, maar flinke winsten zijn ook bepaald niet het doel. "We willen vooral kostendekkend zijn. Onze

verkoopprijs is de kostprijs plus een beetje marge." Qua vraag zou Kunnen de prijs wel omhoog kunnen gooien, hij raakt de bonen gemakkelijk kwijt, maar daar haalt hij zijn plezier niet uit. Een prijsstijging was er de laatste drie jaar niet. "Onze verkoopprijs is redelijk vast. Alleen als onze kostprijs omhoog gaat, verhogen wij ook de verkoopprijs." Kunnen hoeft ook niet zo naar de prijzen te kijken. Concurrentie is er namelijk nauwelijks. De bulkmarkt is geen thema.

Groeien met het streekproduct is voor de familie geen doel. Ze willen dat het als hobby en qua arbeid behapbaar blijft. Op dit moment verkopen ze grofweg de helft van de woudbonen aan huis, in allerlei verschillende hoeveelheden. De andere helft gaat naar groentewinkels in omringende dorpen. Die woudbonen brengt Kunnen zelf langs in 25-liter-emmers met 20 kilo bonen erin. De bonen worden vervolgens daar

overgegoten. "En als we een jaar met goede opbrengsten hebben, gaan de extra bonen vooral naar de groentewinkels en soms ook een restaurant." Voor de telers maakt het qua prijs weinig uit, die blijft gelijk.

Waar groei geen doel is, geldt dat wel voor optimalisatie. "Vroeger deed mijn opa alles met de hand. Nu kost vooral het schoffelen in de zomer heel veel tijd, maar het zaaien en het dorsen gebeurt inmiddels machinaal. Al willen we dan wel maatwerk. Met zo'n klein product als Wâldbeantsjes proberen we creatief te zijn. Zo dorsen we met een aangepaste voerblokkendoseerwagen, precies afgestemd op ons streekproduct. Daar zit voor ons ook de rek in: slim en creatief omgaan met mechanisatie. Want bij dit streekproduct is de grootste kostenpost toch echt de arbeidstijd. Door middel van optimalisatie proberen we die dus nog verder te verminderen."

Wâldpyk: onderdeel van Waddengoud

De Friese Wâldbeantsjes van de familie Kunnen vallen sinds 2012 onder de vlag van het streekmerk Wâldpyk (naar de regio Friese Wouden). Wâldpyk is in 2007 begonnen. Onder deze naam worden onder meer ook Wichters (woudpruimen) en Friese Woudgeeltjes (aardappelen) verkocht. In totaal zijn er twintig producenten voor Wâldpyk actief. Wâldpyk is onderdeel van Waddengoud, waar allerlei streekproducten van het Waddengebied bijhoren. De Friese woudboon is gebonden aan de zandgrond en behoort tot de droge bonen. Als de plant volgroeid is, wordt ze in de herfst gedroogd en vervolgens wordt de boon uit de peul gehaald. De boon is geel met een paarse navel en is goed bestand tegen kou, wind en nattigheid. De ziekteresistentie is erg groot. Er is redelijk veel uitgangsmateriaal en de productie neemt onder invloed van het Wâldpyk-project voorzichtig toe. In de Friese Wouden is de boon van oudsher bekend.

De Friese woudboon. Foto Wâldpyk

PLUIMVEE

VERRIJKTE KOOIEI KRUISSHOUTEM

Groothandelsprijzen verrijkte kooieieren in euro per 100. Tussen haakjes verschil met vorige prijs.

gewicht	wit	bruin
XL	6,34 (onv)	6,34 (onv)
L	4,79 (onv)	4,89 (onv)
M	4,13 (onv)	4,27 (onv)
S	3,20 (onv)	3,14 (onv)

SCHARRELEIEREN KRUISSHOUTEM

Groothandelsprijzen scharreleieren in euro per 100 stuks. Tussen haakjes verschil met vorige prijs.

gewicht	wit	bruin
XL	7,02 (onv)	7,32 (onv)
L	5,46 (onv)	5,72 (onv)
M	4,68 (onv)	4,86 (onv)
S	3,35 (onv)	3,29 (onv)

EIEREN RUNGIS FRANKRIJK

Prijzen van eieren in euro per 100 stuks. Tussen haakjes verschil met vorige prijs. Bron: Eierbank

gewicht	wit	bruin
XL	6,85 (+0,15)	
L	5,40 (+0,10)	
M	4,70 (+0,10)	
S	3,65 (+0,10)	

EIERBANK BARNEVELD VERRIJKTE KOOIEIEREN

Groothandelsprijzen (Realistische Eierprijs) verrijkte kooieieren (Code 3) in euro per honderd (exclusief btw). Tussen haakjes het verschil met de vorige notering in centen per 100. Bron: Eierbank Barneveld.

gewicht	wit	bruin	gewicht	wit	bruin
51	3,25 (onv)	3,25 (onv)	61	3,97 (onv)	3,97 (onv)
52	3,33 (onv)	3,33 (onv)	62	4,03 (onv)	4,03 (onv)
53	3,40 (onv)	3,40 (onv)	63	4,10 (onv)	4,10 (onv)
54	3,48 (onv)	3,48 (onv)	64	4,16 (onv)	4,16 (onv)
55	3,55 (onv)	3,55 (onv)	65	4,23 (onv)	4,23 (onv)
56	3,63 (onv)	3,63 (onv)	66	4,29 (onv)	4,29 (onv)
57	3,71 (onv)	3,71 (onv)	67	4,36 (onv)	4,36 (onv)
58	3,77 (onv)	3,77 (onv)	68	4,42 (onv)	4,42 (onv)
59	3,84 (onv)	3,84 (onv)	69	4,49 (onv)	4,49 (onv)
60	3,90 (onv)	3,90 (onv)	70	4,55 (onv)	4,55 (onv)

PRODUCENTENPRIJZEN EIEREN KRUISSHOUTEM BELGIË

Producentenprijzen van eieren in euro per 100 stuks. Tussen haakjes het verschil met de vorige notering..

Verrijkte kooi	wit	bruin	Scharrel	wit	bruin
77,50	5,74 (onv)	5,74 (onv)	77,50	6,42 (onv)	6,72 (onv)
72,50	4,50 (onv)	4,50 (onv)	72,50	5,18 (onv)	5,48 (onv)
67,50	4,19 (onv)	4,29 (onv)	67,50	4,86 (onv)	5,12 (onv)
62,50	3,86 (onv)	4,01 (onv)	62,50	4,52 (onv)	4,74 (onv)
57,50	3,53 (onv)	3,67 (onv)	57,50	4,08 (onv)	4,26 (onv)
52,50	3,16 (onv)	3,27 (onv)	52,50	3,31 (onv)	3,42 (onv)
47,50	2,80 (onv)	2,74 (onv)	47,50	2,95 (onv)	2,89 (onv)
42,50	2,49 (onv)	2,44 (onv)	42,50	2,64 (onv)	2,59 (onv)

AARDAPPELEN

BUITENLAND

België (PCA, excl. BTW)			
Bintje	12,50	14,00	(-)
vroege aardappelen	12,00	12,50	(onv)
Gem. op veiling REO		36,00	(+14,70)

Aardappelprijzen in euro per 100 kilo, exclusief btw; tussen haakjes verschil met vorige notering; bron: PCA

FRANKFURT

Aardappelnoteringen in euro per 100 kilo op de termijnmarkt in Frankfurt; per contract 25 ton; bron: Eurex.

contract	settlement	vorige	verschil	omzet	contract	settlement	vorige	verschil	omzet
nov '13	15,70	15,50	(+0,20)	0	juni '14	23,10	23,10	(onv)	0
april '14	22,20	22,50	(-0,30)	116	april '15	15,70	15,70	(onv)	0

UIEN

GOES

zaaiuien af land			
14,00	17,00	(+1,00)	
plantuien af land	18,00	19,50	(+0,25)

Noteringen op beurs Goes in euro per hectare; excl. btw; tussen haakjes verschil vorige week.

GRANEN

ROTTERDAM

Groothandelsprijzen van granen, zaden en peulvruchten van beurs in Rotterdam in euro per ton franco geleverd; exclusief btw; tussen haakjes verschil vorige week; bron: Productschap Akkerbouw.

buitenlandse granen			
voertarwe EU	181,00	(-1,00)	
voergerst EU	176,00	(-2,00)	
mais EU	213,00	(+7,00)	
zaden			
karwijzaad	1.050,00	(+5,00)	

blauwmaanzaad	1.863,00	(-52,00)
lijnzaad	518,00	(+16,00)
peulvruchten		
groene erwten cons.	525,00	(-75,00)
kapucijnners	674,00	(-56,00)
bruine bonen	1.012,00	(+32,00)

GRONINGEN

voertarwe	170,00	(+2,00)
voergerst	165,00	(+1,00)
koolzaad	330,00	(+5,00)

Noteringen op beurs Groningen in euro per ton; franco pakhuis; excl. btw; incl. provisie commissair; tussen haakjes verschil vorige week.

GOES

Prijzen op beurs van Goes in euro per ton en tussen haakjes het verschil met vorige week.

granen			
maaltarwe	168,00	(-2,00)	
voertarwe	163,00	(-2,00)	

voergerst	158,00	(-2,00)
zaden en peulvruchten		
blauwmaanzaad	1.700,00	(onv)

PARIJS TARWE

Parijs, tarwenotering op Euronext termijnmarkt; slotnoteringen van 19/08 in euro per ton; 50 ton per contract. Bron: Euronext Parijs

	slot	vorige	verschil	omzet
nov '13	184,50	183,75	(+0,75)	8.983
jan '14	184,75	184,25	(+0,50)	2.396
mrt '14	185,00	184,75	(+0,25)	852
mei '14	185,75	185,25	(+0,50)	453
nov '14	185,75	184,75	(+1,00)	912
jan '15	186,25	185,50	(+0,75)	0
mar '15	186,75	186,75	(onv)	67

PARIJS KOOLZAAD

Parijs, koolzaadnotering op Euronext termijnmarkt; slotnoteringen van 19/08 in euro per ton; 50 ton per contract. Bron: Euronext Parijs

	slot	vorige	verschil	omzet
nov '13	374,25	371,75	(+2,50)	4.676
feb '14	378,25	376,00	(+2,25)	1.972
mei '14	379,75	376,75	(+3,00)	311
aug '14	377,00	372,50	(+4,50)	86
nov '14	379,00	375,50	(+3,50)	18

PARIJS KORRELMAIS

Parijs, korrelmaisnotering op Euronext termijnmarkt; slotnoteringen van 19/08 in euro per ton; 50 ton per contract. Bron: Euronext Parijs

	slot	vorige	verschil	omzet
nov '13	168,75	165,50	(+3,25)	516
jan '14	170,50	167,75	(+2,75)	199
mar '14	171,75	169,75	(+2,00)	240

LONDEN TARWE

Londen, tarwenotering op termijnmarkt; slotnoteringen van 19/08 in ponden per ton; 50 ton per contract. Bron: Liffe

	slot	vorige	verschil	omzet
nov '13	153,55	152,60	(+0,95)	172
jan '14	155,80	154,85	(+0,95)	0

SUIKER

LONDEN SUIKER

Londen, suikernotering op termijnmarkt; slotnoteringen van 19/08 in dollar per ton; 50 ton per contract. Bron: Liffe

	slot	vorige	verschil	omzet
okt '13	491,40	503,30	(-11,90)	4.965
dec '13	478,40	488,40	(-10,00)	2.269
mar '14	475,90	483,60	(-7,70)	2.696
mei '14	476,60	483,30	(-6,70)	1.238
aug '14	476,20	482,30	(-6,10)	847

RUWVOER

GOES

Noteringen op regionale beurs Goes in euro per ton; excl. btw; tussen haakjes verschil ten opzichte van vorige week.

hooi			
weidehooi	75,00	100,00	(onv)
veldbeemd	80,00	110,00	(onv)
roodzwenk	80,00	110,00	(onv)

Engels raai	70,00	85,00	(onv)
rietzwenk	80,00	90,00	(onv)
stro			
tarwestro af land	65,00	85,00	(-)

GROENTE

SLUITKOOL TUINDERSBELANG

Notering bemiddelingsbureau Tuindersbelang voor Deense witte kool en rode kool.

product	sortering	20-aug	19-aug	product	sortering	20-aug	19-aug
Deense kool	36	11	9	Rode kool	36		
Deense kool	48	14	12	Rode kool	48	35	31
Deense kool	60	17	14	Rode kool	60	35	31